

# ГРОМАДСЬКІ АСАМБЛЕЇ: Інноваційний інструмент громадської участі



Проект Ради Європи  
«Зміцнення стійкості демократичних  
процесів через громадську участь  
під час війни та в післявоєнний період»

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE



Громадські асамблеї (ГА) – один з найрозповсюдженіших інструментів \*деліберативної демократії, який уже впроваджено у багатьох країнах Європи та світу: Німеччині, Італії, Франції, Польщі, Бельгії, Канаді, Австралії, США, Колумбії, Південній Кореї тощо. Для України це – інноваційний інструмент, який запроваджується вперше.

Громадські асамблеї поєднують і спираються на переваги та характеристики інших методів громадської участі, таких як громадські слухання, різноманітні методи залучення мешканців та мешканок до розвитку громади, референдуми. Разом із тим, ГА пропонують громадянам новий спосіб бути залученими до діалогу та співпрацювати один з одним і з тими, хто приймає рішення. ГА можуть допомогти відновити довіру громадян до демократії.

Громадська асамблея складається з групи людей (зазвичай від 40 до 150), які є членами певної громади (місто, країна, регіон). Члени обираються випадковим чином, але у такий спосіб, щоб зрештою на рівні групи вони відображали ширшу спільноту на основі певних основних демографічних показників (стать, вік, рівень освіти, місце проживання тощо).

Члени асамблеї формують різноманітні пропозиції щодо заздалегідь визначеної теми для тих, хто приймає рішення, надаючи таким чином цінний внесок у розробку політик.

Організація громадської асамблеї – складний процес, який триває кілька місяців. Сама асамблея триває кілька сесій (мінімум дві-три). Розробка та проведення ГА має відповідати міжнародним рекомендаціям і стандартам, встановленими Радою Європи.

\*Деліберативна демократія – процес прямого обговорення громадянами політик або законодавчої сфери. В її основі лежить ідея використовувати деліберацію (виважені, розсудливі, аргументовані обговорення) для пошуку шляхів розв'язання суспільних проблем, а також використовувати консенсусний потенціал для залагодження конфліктів та розгляду чутливих питань. Прихильники розглядають деліберативну демократію не лише як спосіб досягнення кращих результатів суспільних політик, але й як спосіб зміцнення довіри громадськості до демократичних процесів в цілому.

Під час громадської асамблеї учасники та учасниці спочатку знайомляться з темою. Вони ознайомлюються з інформацією від експертів та важливими фактами; дізнаються точки зору різних за інтересами груп та зацікавлених сторін. Далі члени ГА спільно обговорюють тему за допомогою підготованих фасилітаторів. На етапі обговорення вони знайомляться з думками один одного, колективно зважують факти та розглядають можливі шляхи вирішення питань, що виникли. Наприкінці асамблеї учасники та учасниці формують свої спільні пропозиції, які потім представляють місцевій владі, що в подальшому приймає рішення.

Громадські асамблеї все частіше використовуються в різних країнах як на місцевому, так і національному рівнях та, беззаперечно, мають успіх. Вони створюють конструктивний форум для обговорення питань, що стосуються суспільства, шляхом залучення зацікавлених сторін. Так, наприклад, в Ірландії проходили громадські асамблеї щодо регулювання питання абортів, у Сполученому Королівстві – щодо Brexit, у Франції – щодо кліматичних питань після протестів «жовтих жилетів». Також цей метод використовувався для обговорення шляху реформування міської адміністрації Дубліна або планування найбільшого інфраструктурного проєкту Копенгагена.

Переваги громадських асамблей включають:

- Підвищення легітимності політичних рішень.
- Розробка потенційних рішень для спірних питань.
- Вивчення та обговорення теми громадської асамблеї, а також вислуховування протилежних точок зору зближує громадян один з одним. Це сприяє взаєморозумінню, солідарності та співпраці.
- Члени громадської асамблеї після тривалого обговорення формують свої пропозиції колективно, а не як окремі особи.
- Обізнаність влади про погляди та досвід громадян та розуміння того, де існує суспільний консенсус щодо проблемного питання.
- Привернення широкої уваги до важливих для громади питань.



**Проект Ради Європи «Зміцнення стійкості демократичних процесів через громадську участь під час війни та в післявоєнний період»** реалізується в рамках Плану дій для України «Стійкість, відновлення, відбудова» на 2023-2026 рр.

Проект має на меті створити умови для зміцнення громадської участі, взаємної довіри, поваги та визнання між представниками ОГС і публічними службовцями для подальшої співпраці між ними й побудови сталого інклюзивного діалогу в процесі прийняття рішень. Системно допомагає пілотним громадам та органам влади різних рівнів запровадити ефективні процедури та регулярні практики залучення громадськості до управління та розвитку громади, процесу прийняття рішень на місцевому, регіональному та національному рівнях. Надає підтримку у впровадженні інноваційних механізмів громадської участі, а також сприяє розвитку громадянського суспільства, зокрема на місцевому рівні.

У 2024 році проект Ради Європи з громадської участі надає комплексну експертно-методичну підтримку у впровадженні механізму громадських асамблей в двох українських громадах – Звягельській та Славутицькій, що стане важливим етапом в розвитку деліберативної демократії в Україні.

Керівниця проекту – Дарина Соколова [Daryna.Sokolova@coe.int](mailto:Daryna.Sokolova@coe.int)

Сторінка проекту на сайті  
Офісу Ради Європи в Україні:



Сторінка проекту  
у соцмережі Facebook:



© Усі права захищено. Жодна частина цієї публікації не може бути відтворена в будь-якій формі або будь-якими засобами без письмового дозволу Офісу Ради Європи в Україні.

[www.coe.int](http://www.coe.int)

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 46 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованому на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції у державах-членах.

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE